

RUSYA DEVLET ARŞİVLERİNDEN (III)

Rusya Federasyonu Arşivi¹

Eftal Ş. BATMAZ*

Rusya Federasyonu Devlet Arşivi'nde, 37.272 adet bilimsel-teknik doküman ve 70.789 adet de mikrofilm bulunmaktadır. 1800'li yıllardan başlayarak 1993 yılına kadar toplanan XIV-XVIII. yüzyıla ait belgeler en son 1994 yılında gözden geçirilmiş ve yeniden numaralandırılmıştır.

1917 Ekim Devrimi'nden hemen sonra, Rus devrim hareketinin tarihi hakkında bir arşiv oluşturmak amacıyla birçok arşivde yeniden düzenlemeler yapıldığı gibi yeni arşivler de oluşturulmuştur. Bu amaçla, 1920 yılında 'Rusya Sovyet Federatif Sosyalist Cumhuriyeti Devlet Arşivi (RSFSR)²' adıyla bir arşiv oluşturulmuş ve 1917 Ekim Devrimi'ne ait dokümanlar burada toplanarak 4 bölüm oluşturulmuştur. Bu arşiv, 1925 yılında "Ekim Devrimi Arşivi", 1931 yılında "Ekim Devrimi Merkez Arşivi", 1941 yılında ise "Ekim Devrimi ve SSCB Sosyalist Kurucuların Merkez Arşivi" olarak adlandırılmıştır. Bu arşive, bu tarihlerde, 1931 yılında kurulmuş olan "Sendikal Hareket ve Emekçiler Organizasyonunun Merkez Arşivi"nin dokümanları da dahil edilmiştir. 1961 yılında yeniden isim değişikliği yapılmış ve "SSCB Devlet İdari ve Üst Düzey Devlet Yönetim Organlarının Ekim Devrimi Merkez Devlet

* Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Tarih Bölümü. batmaz@humanity.ankara.edu.tr
1 Gosudarstvenniy Arhiv Rossiyskoy Federatsii (GARF)

2 Rossiyskaya Sovetskaya Federativnaya Sotsialisticheskaya Respublika: 1918 yılında Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ne bağlı olarak kurulmuştur. 12.12.1993 tarihinde Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra Rusya Federasyonu olarak adlandırılmaya başlanmıştır.

Arşivi” adı verilmiştir. 1992 yılında, 1967’de kurulmuş olan “RSFSR Merkez Devlet Arşivi” ile birleştirilerek “Rusya Federasyonu Devlet Arşivi” adını almıştır.

Rusya Federasyonu Devlet Arşivi’ndeki dokümanlar 3 büyük başlık altında toplanmıştır: Rusya İmparatorluğu Tarih Dokümanları, SSCB Tarih Dokümanları ve RSFSR Tarih Dokümanları.

Rusya İmparatorluğu Tarih Dokümanları; “Dekabristleri İzleme Komisyonu ve Yüksek Ceza Mahkemesi”, “s.e.i.v Kantselyariya III. Şubesi”, “İçişleri Bakanlığı Polis Departmanı” ve “Geçici Hükümetin Merkezi Kuruluşları” hakkında fondları içermektedir. Belge koleksiyonları arasında; İmparator Romanov ailesinin üyelerinin şahsi fondları ile Rusya’nın önemli devlet ve cemiyet üyeleri hakkında fondlar vardır.

SSCB Tarih Fondları ise bu arşivin esasını oluşturmaktadır. 1918-1920 yılları arasında SSCB’deki iç savaş ve yabancı askeri müdahale sürecinde, Sovyet rejimine karşı mücadele eden Belogvardeyskiy³ organizasyonlarının faaliyetleri hakkında çok sayıda belge bulunmaktadır. Bunlar arasında; 1918-1945 yıllarına ait Belogvardeyskiy özel fondları, dergi ve gazete redaksiyonları, Belogvardeyskiy askeri birlikleri, parti ve dernekleri hakkında belgeler bulunmaktadır.

RUSYA İMPARATORLUĞU’NUN DEVLET KURUMLARI (XIX.-XX. yüzyıl başları)

YÜKSEK DEVLET KURUMLARI

Ego İmperetarskogo Veliçestva Kantselyariya III. Şubesi.

(1082-1880)

Fond: 109, Opis:231,Tarih:1802-1881

Rusya Yüksek Kovuşturma Organı.

1.Grup: Opis:1-55, Tarih:1826-1880: Rusya İmparatorluğu’nun dış politikası hakkında dokümanlar (1820-1870): 1820-1840 yıllarında Rus-Türk ilişkileri: 1828-

³ Belogvardeytsı (Beyaz Ruslar): 1917-1920 yılları arasında Rusya’da, Sovyet hükümetine karşı mücadele edenler. Politik ve siyasi gücü olan ve eski Çar ordusu mensupları olan subaylardan oluşan bir gruptu. Bu grubun en önemli liderleri; L.G.Karnilov, A.V.Kolçak, A.İ.Denikin, M.B.Alekseyev ve P.N.Vrangel’dir. İç savaşı sürdüren Beyaz Ruslar, bozguna uğratılmalarından sonra ülkeden mülteci olarak ayrılmak zorunda kalmışlardır. Bolşeviklere karşı yenilgiye uğrayan ve 1920 Ekimi’nde Kırım’ı terk etmek zorunda kalan Çar ordusunun bir bölümünü oluşturan I. Kolordu’ya mensup 126 taşıma aracı ve 145.693 kişi yüzden fazla gemiyle 15 Kasım 22-23 Kasım arasında İstanbul’a gelmişlerdir. Bunların yaklaşık 50.000’i asker geri kalanı sivil. Daha sonra Fransızlarca Gelibolu’ya yerleştirilen I. Kolordu mensupları burada 1 yıl kaldıktan sonra Balkanlara sevk edilmişlerdir.

1829 Rus-Türk Savaşı; 1819-1860 yılları arasında Moldova'nın durumu hakkında belgeler; Kırım Savaşı hakkında belgeler; Kırım Savaşı ile bağlantılı olarak Rusya'nın iç vilayetlerindeki politik durum ve milis kuvvetlerinin oluşturulması hakkında belgeler; Avusturya ve Prusya'nın Kırım Savaşı'na yaklaşımı; Paris Barış Anlaşması'nın imzalanmasıyla ilgili belgeler; 1854 Yunan Ayaklanması; Kırım Savaşı sırasında İngiliz, Fransız ve Türk uyrukların gözlemlenmesi; Kırım Savaşı sonrası Tatarların durumu; Bosna ve Gertsegovin'deki [Hersek] ayaklanma hakkında belgeler (1875); Türk-Rus Savaşı (1877-1878).

4. Grup: Opis: 166-212, Tarih:1826-1873: Graf Kuşevlev-Bezborodko'nun⁴ Türkiye ile fülü bir savaşa girilmesinin yararları hakkındaki görüşleri (1828).

KONSTANTİNOPOL'DE POLİS DEPARTMANI'NIN YURT DIŞI İSTİHBARAT BÜROSU

Fond: 529, 1 Opis:1, Tarih: 1911-1914.

Rus uyruklu politik sığınmacıların Bulgaristan, Romanya ve Türkiye'de izlenmesi; "İttihat ve Terakki Partisi"nin tüzüğü; Yunan Kralı J.George'nin öldürülmesi hakkında bilgiler.

Polis Departmanı'nın yazışmaları ve Türkiye'deki gizli istihbarat servisinin organizasyonu hakkında yazışmalar; Gizli istihbarat servisi ve kovuşturma bürosunun kadro sayısı ve finansmanı hakkında belgeler.

JANDARMA ÖZEL ALAY KOMUTANLIĞI 1827-1917

Fond:110, Opis:26,Tarih: 1826-1917.

Fond belgeleri arasında; raporlar, gizli istihbarat servisi belgeleri, yazışmalar ile Avusturya-Macaristan, Almanya ve Türkiye topraklarındaki Polonyalı sığınmacıların organizasyonları ve faaliyetleri hakkında dokümanlar bulunmaktadır (1834-1894).

⁴ Kuşevlev-Bezborodko (1800-1855): Graf, devlet adamı, 1834-37 yılları arasında Devlet Kredi Bankası yöneticisi, 1850-55 arasında devlet kontrolörü.

İMPARATORLUK BAKANLIĞI
SARAY KUMANDANLIK İDARESİ
Petersburg, 09.04.1905-11.07.1917

Fond: 97,Tarih:1907-1917

Za-Kafkasya'da Türk ordularına karşı Rus ordusunun askeri hareketleri (1914-1916); Avusturya-Macaristan'daki esir Rus askerleri arasında yapılan propaganda hakkında dokümanlar(1914-1917)

KİŞİLERE AİT FONDLAR

Fond:1736, Opis:1,Tarih:1824-1831

D. A. Artsıbaşev'in⁵ Rus-Türk savaşı (1828-1829) ve Rus askerleri tarafından Erzurum Kalesi'nin ele geçirilmesi hakkında tuttuğu notlar ve günlükler.

Fond: 860, Opis:1,Tarih: 1793-1831

A. Y. Budberg'in⁶ hizmetleri hakkında dokümanlar; Türk-Rus ilişkileri (1807) hakkında derlenmiş belgeler.

Fond: 892,Opis: 1,Tarih: 1787-1917

A. A. Girs'in⁷ hizmetleri ve politik faaliyetleri hakkında dokümanlar; Rusya'nın Romanya, Türkiye ve diğer ülkeler ile ilişkileri hakkında toplanmış bilgiler-belgeler; A.A.Girs'in, 1904-1906 yılları arasındaki tuttuğu günlük.

Fond: 907,Opis: 1, Tarih:1617-1880.

A. Y. Daşkov'un⁸ hizmetlerine ilişkin dokümanlar; Türk-Rus ilişkileri hakkındaki notları.

Fond: 917, Opis:1,Tarih:1709-1884

P. G. Divov'un⁹ 1838-1839 yıllarına ait kitapları; Rus ordusunun 1711-1835 yılları

5 Dmitriy Aleksandroviç Artsıbasev (1803/04-1831): Askeri Tarihçi, Dekabrist, "Yujnoc Obşestvo" Petersburg Teşkilatı üyesi.

6 Andrey Yakovleviç Budberg (1750-1812): Baron, İsviçre'de elçi, Dışişleri Bakanı.

7 Aleksandr Aleksandroviç Girs (1850-19..?): Dışişleri Bakanlığında Müşavir, Trieste'de (1887), Romanya'da (1889), Buşir'de (1901), Selanik'de (1902) Konsolos.

8 Andrey Yakovleviç Daşkov (1777-1831): 1811'den itibaren ABD'de Büyükelçi, İstanbul'daki Rus Elçiliği'nde Hukuki ve Ticari Bölüm yöneticisi.

9 Pavel Gavriloviç Divov (1765-1841): Senatör, Dışişleri Bakanlığı Arşiv müdürü.

arasında organizasyonu; XVII-XVIII. yy.'da Rusya'nın, Çin ve Türkiye ile ilişkileri hakkındaki notları.

Fond: 730, Opis:1,Tarih: 1623-1918

N. P. İgnatyev'in¹⁰ Türkiye'deki elçiliği sırasındaki faaliyetleri: N. P. İgnatyev'in İmparator II. Aleksandr'a yazdığı raporlar; Dışişleri Bakanı A. M. Gorçakov'a Türkiye'nin Rusya politikası, Türkiye ekonomisi ve silahlı kuvvetlerinin durumu, Sırbistan ve Bulgaristan'ın Türkiye ile savaşları, Balkan ülkelerine Rusya tarafından yardım yapılması, Balkan ülkelerinin ve Batı Avrupa ülkelerinin karşılıklı ilişkileri hakkında yazdığı raporlar; 1876 İstanbul Konferansı ve 1877-1878 Rus-Türk Savaşı hakkında dokümanlar; N. P. İgnatyev'in İmparator II. Aleksandr, III. Aleksandr ve Abdülaziz ile yazışmaları.

Fond :939,Opis: 1,Tarih:1850-1907

A. S. İonin¹¹ Fondu: Sırbistan ve Çernogoriya [Karadağ] arasında istihbarat anlaşması ve askeri konferans projeleri; Çernogoriya'nın Türkiye ile ilişkileri; Rusya'nın Çernogoriya'ya maddi yardımları; 1877-1878 Rus-Türk Savaşı hakkında belgeler.

Fond:569, Opis:1,Tarih: 1858-1915

M. T. Loris-Melikov¹² Fondu: Rus-Türk savaşı hakkında dokümanlar: Kafkas-Türk cephesindeki (1877-1878) askeri harekate ilişkin istihbaratlar; 1877-1878 Rus-Türk Savaşı'nda Kafkas-Türk sınırındaki askeri birliklerin yerleşimi, durumu ve sayıları hakkında belgeler.

Fond: 577,Opis: 1,Tarih: 1883-1917

A. A. Neratov'un¹³ Fransa ve İngiltere'nin karşılıklı ilişkileri, Fransa'nın Balkanlardaki politikası, Rus-Türk Savaşı (1877-1878) hakkındaki raporları; Bulgaristan ve Türkiye'nin ikili ilişkileri ve Makedonya'daki Genç Türkler hareketi hakkında dokümanlar.

10 Nikolay Pavloviç İgnatyev (1831-1908): Graf, Dışişleri Bakanlığı Asya Departmanı Başkanı, Türkiye'de elçi, Devlet Hazine Bakanı, İçişleri Bakanı, Devlet Sovet'i üyesi, Slav Yardımlaşma Derneği Başkanı.

11 Aleksandr Semyenov'ün İonin; (1837-1900): Çernogor Knyazı, Çar I. Nikolay döneminde İstihbarat Bakanı, İsviçre'de ve Brezilya'da büyükelçi.

12 Mihail Tariyeloviç Loris-Melikov; (1825-1888), Graf, Süvari Generali, İçişleri Bakanı, "Devlet düzenini ve Toplumsal Nizamı Koruma Yüksek Komuta Komisyonu" Başkanı.

13 Anatoliy Anatolyeviç Neratov; (1863- 19.?): Dışişleri Bakanlığı Asya Departmanı Memuru, 1910-1917 yılları arasında Dışişleri Bakanının yakın çalışma arkadaşı.

ROMANOVLAR¹⁴

III. Aleksandr (1845-1894)
Fond: 677, Opis:2 ,Tarih: 1845-1896

III. Aleksandr'ın yürüttüğü dış politika hakkında belgeler; İngiltere ve Rusya'nın Balkanlardaki uyuşmazlıkları ve Türkiye'deki durum hakkında farklı kişilerin raporları.

I. Nikolay (1786-1855)
Fond: 672, Opis:1, Tarih:1669-1915

Rusya'nın dış politikası hakkında dokümanlar: I. Nikolay ile Prusya Kralı III. Fredrich-Wilhelm ve Rus ile yabancı diplomatların 1828-1829 Rus-Türk Savaşı'na girilmesine ilişkin yazışmaları; Edirne Barış Anlaşması'nın imzalanması; Kırım savaşıyla ilgili diplomatik yazışmalar.

Vladimir Aleksandroviç (1847-1909)¹⁵
Fond: 652, Opis:1,Tarih:1787-1916

Kırım Savaşı (1853-1855) ve 1877-1878 Rus-Türk Savaşı sırasında Rus kuvvetlerinin askeri hareket ve planları hakkında bilgiler; Knyaz Vladimir Aleksandroviç'e İmparator II. Aleksandr'dan, Knyaz Mihail Nikolayeviç'den ve Knyaz Nikolay Nikolayeviç'den, Rus-Türk Savaşı'na (1877-1878) girilmesi hakkında gönderilen telgraflar.

Nikolay Nikolayeviç (1831-1891)¹⁶
Fond: 646, Opis:1,Tarih: 1837,1910

Knyaz Nikolay Nikolayeviç'in hizmetleriyle ilgili belgeler: Piyade süvarilerine emirleri ve farklı kalelerden gönderilen raporlar; Fotoğraflar [bunların arasında Rus-Türk Savaşı'na (1877-1878) ait fotoğraflar bulunmaktadır].

14 Eski bir Boyar soyudur. 1613'den 1721'e kadar Çar, 1721'den 1917'e kadar da imparator olarak Rusya'yı yöneten hanecedandır.

15 Vladimir Aleksandroviç; (1847-1909): İmparator II. Aleksandr'ın oğlu. Kara Generali. Petersburg Askeri Bölgesi Muhafız Ordusu Başkumandantı, Devlet Soveti ve Bakanlar Komitesi Üyesi, Sanatçılar Akademisi başkanı

16 Nikolay NİKOLAYEVİÇ (1831-1891): İmparator I.Nikolay'ın büyük oğlu. General-Feldmareşal, Rus-Türk Savaşı sırasında (1877-1878) Rus ordusu Başkumandantı.

Fond: 1067, Opis:1, Tarih: 1758-1832

P. A. Rummyantsev-Zadunayski'nin¹⁷ Çariçe II. Yekaterina'ya Türkiye ile barış imzalanmasına ilişkin sunduğu raporlarının örnekleri (1774).

**BEYAZ -MÜLTECİLERİN ORGANİZASYONLARI
VE TEŞKİLAT FONDLARI
1918-1945**

Bulgaristan

Donskiy Alay Komutanlığı
Konstantinapol, Eski Zagor, Sofya
Fond: 6711, İnv.opisi, Tarih:1920-1942

24 Mart 1920 tarihinde, Kırım'da bulunan F. F. Abromov'un komutanı olduğu Donskiy Alayına gönderilen haberler ve belgeler; 1920 Kasım ayında Donskiy Alay Birliği mensupları ile Vrangell ordusundan kalan askerlerin birlikte Türkiye'ye kaçmaları; General Vrangell'in¹⁸ ve Donskiy Atamanı'nın talimat ve emirleri; Beyaz-mülteciler hakkında Donskiy Alayına verilen talimatlar.

Donskiy Atamanı'nın Seyyar Karargahı
Fond : 6899, İnv.opisi, Tarih: 1920-1923

Donskiy Beyaz-Kazak Ordusu Atamanı'nın 1920 sonbaharında kalan askerleriyle birlikte Konstantinapol'e kaçması; Donskiy Atamanı'nın Donskiy Ordusu'na emirleri ve Donskiy Kazak Alayı'nın Beyaz-mülteci komutanına emirleri; Vrangell Ordusu alay komutanı ile Donskiy Alay Atamanı'nın yazışmaları.

Tersk-Astrahan Alay Karargahı
Mudros Kampı, Kalyeran, Kızıl Ağaç
Fond: 6906, İnv.opisi,Tarih:1921-1925

---

17 Sergey Petroviç Rummyantsev (1755-1838): Graf, Dışişleri Kollegium Üyesi, Devlet Soveti Üyesi
18 Pyotr Nikolayeviç Vrangell (1878-1928): Baron, Tümgeneral (1917), Rusya'daki içsavaş sırasında Beyaz-Rus hareketi liderlerinden. 1904-1905 Rus-Japon Savaşı'na ve I. Dünya Savaşı'na katıldı. 1918-1919'da Dobrovol Ordusu'nda ve Güney Rusya silahlı kuvvetlerinde görev yaptı. Güney Beyaz Rus Hükümeti'nde Beyaz-Rus kuvvetleri başkomutanı. 1920'den sonra mülteci olarak yurtdışında yaşadı. Anti-Sovyet Rus Ordu Birliği'nin kurucusu.

Alay komutanının emir ve talimatları; Beyaz-mülteci askeri birlik başkanlarının direktifleri ve talimatları; Türkiye'den Avrupa ülkelerine Beyaz-Kazakların geçiş yapmaları hakkında Beyaz-mültecilerle yazışmalar.

Rus Ordusu 1. Kara Alayı
Topçu Subay Okulu¹⁹
Gelibolu Şehri
Fond: 5950, İnv.opisi, Tarih:1920-1928

Topçu Subay Okulu yönetmeliği; General Dınnik'in okul başkanına direktifleri

MÜLTECİLERİN ORGANİZASYON VE TEŞKİLATLARI 1918-1945

Türkiye
Konstantinapol
"Beyaz-Rus Halk Cumhuriyeti" Başkonsolosluğu
Fond: 5788, İnv.opisi, Tarih:1918-1923

Türkiye'de, Beyaz-Rus Bakanlar Kurulu tarafından 1918'de kurulan ve 1924 yılında kapatılan Başkonsoloslukla ilgili belgeler (Başkonsolos İ. A. Yermaçenko).

Konstantinopol'de Rus Diplomatik Misyonuna Bağlı
Konsolosluk Mahkemesi ve Anayasa Temsilciliği²⁰
Fond: 5807, İnv.opisi, Tarih:1920-1923

Konsolosluk Mahkemesi ve Anayasa Temsilciliği'nin geçici tüzüğü; Mahkeme ve dava vekillerinin genel toplantılarının protokol ve yazılı tutanakları; Dava Vekilleri Kurulu ve mahkemenin faaliyeti hakkında raporlar; Tetkik işlerinde dava vekillerinin ve Konsolosluk Mahkemesi'nin kararları; Dava vekillerinin göreve atanmaları ve görevden alınmalarına ilişkin Konsolosluk Mahkemesi başkanının emirleri; Vatandaşlık ve kovuşturma işlemleri ile ilgili mülteci teşkilat ve organizasyonları arası yazışmalar.

19 Beyaz Rus hükümeti tarafından Kırım'da kurulmuş olan askeri okullar ve Topçu Okulu da Gelibolu'ya taşınmıştır. Bu okulların dışında, bir süre sonra, mühendislik ve süvari okulları da açılmıştır. 1921 Ekiminde I. Kolordu'da, ikisi Gelibolu'da kurulmuş olan 6 askeri okul bulunuyordu. Bu okullar şunlardı: Kostantinov Askeri Okulu, Aleksandrov Askeri Okulu, General Kornilov Askeri Okulu, Nikolacvsko-Aleksyev Mühendislik Okulu, Sergiyev Topçu Okulu, Nikolayev Süvari Okulu.

20 1920 yılında Vrangel Hükümeti tarafından İstanbul'daki mültecilerin işlerini yürütmek için kurulmuştur.

Türkiye’de Askeri İstihbarata Bağlı Pasaport Şubesi
Konstantinapol Şehri
Fond: 5909, İnv.opisi, kartoteks:1, Tarih: 1919-1924

1919 yılında mültecilerin yoklamalarının yapılması, pasaport verilmesi ve Türkiye’ye giriş izinleri için kurulan ve 1924 yılına kadar Türkiye’de Askeri İstihbaratına bağlı olarak çalışan Denikinskiy Kontrrazvedkiy’e [karşı istihbarat] ilişkin belgeler.

Başdanışma Bürosu
Konstantinopol Şehri.
Fond: 5982, İnv.opisi, Tarih: 1920-1921

1920 Mayıs’ında, Rus mültecilerin yerleştirilmesine ilişkin belgeler vermek ve mültecilerin sınır dışında yerleştiklerini gösterir belgeleri toplamak üzere kurulan ve 1921 Eylül ayına kadar çalışan büro hakkında belgeler.

TÜRKİYE’DEKİ RUS KIZILHAÇ ÖRGÜTÜNDE GÖREVLENDİRİLENLER.

Konstantinopol Şehri.
Fond: 6021, inv.opisi, Tarih: 1922-1929

Vrangel Ordusu’na hizmet eden ve 1920 yılı sonunda Konstantinopol’e taşınan Rus Kızıl Haç Örgütü’nün organizasyonu ve Türkiye’de bulunan mültecilere Kızıl Haç Örgütü’nün tıbbi ve maddi yardımında bulunması hakkında belge ve dokümanlar.

Özet:

Bazı arşivlerin birleştirilmesi ile 1992 yılında oluşturulan Rusya Federasyonu Arşivi’nde 1800’lu yıllardan başlayarak 1940’lı yıllara kadar geçen süreye ilişkin binlerce belge bulunmaktadır. Bunlar arasında Türk-Rus siyasi ve askeri ilişkilerine ait olan belgelerin yanı sıra Beyaz Rusların, İstanbul’da bulunan konsolosluk ve Kızılhaç teşkilatının faaliyetlerine ait belgeler ayrı bir önem taşımaktadır. Bu arşivde bulunan belgelerin kapsamlı bir şekilde incelenmesi sadece Türk-Rus ilişkileri tarihine değil, Türk tarihine de yeni boyutlar getirebilecektir.

Anahtar sözcükler: Rusya Federasyonu Arşivi, Türk-Rus ilişkileri, Beyaz Ruslar, Konsolosluk faaliyetleri, Kızılhaç faaliyetleri

Abstract:

Founded in 1992 through the unification of several dispersed archives, the Archives of the Federation of Russia includes thousands of documents dating from the 1800's up to the 1940's. Besides those related to political and military aspects of Turkish-Russian relations, documents regarding the activities of the White Russians, the consulate and the Red Cross in Istanbul are of special importance. Examination of these documents will contribute to the understanding of Turkish-Russian relations, and of Turkish history as well.

Keywords: archive of the Federation of Russia, Turkish-Russian relations, White Russians, consular activities, Red Cross activities